

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ
НАУКОВИЙ ПАРК «НАУКА ТА БЕЗПЕКА»**

МАТЕРІАЛИ

**IV Міжнародної науково-практичної конференції
«АВІАЦІЯ, ПРОМИСЛОВІСТЬ, СУСПІЛЬСТВО»**

18 ТРАВНЯ 2023 РОКУ
КРЕМЕНЧУК 2023

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ
НАУКОВИЙ ПАРК «НАУКА ТА БЕЗПЕКА»**

ISBN 978-966-610-270-9

**МАТЕРІАЛИ
IV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АВІАЦІЯ, ПРОМИСЛОВІСТЬ, СУСПІЛЬСТВО»**

(Посвідчення № 417 від 21.09.2022 р.)

**PROCEEDINGS
IV INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
«AVIATION, INDUSTRY, SOCIETY»**

(Certificate № 417 dated September 21, 2022)

18 травня 2023 р.

Кременчук 2023

УДК 62(33:34:37:61:65:80)
А20

*Рекомендовано до друку оргкомітетом відповідно до доручення
Харківського національного університету внутрішніх справ
№ 8 від 14 лютого 2023 року*

Редакційна колегія:

Сокуренко В.В., ректор ХНУВС, генерал поліції третього рангу, заслужений юрист України, член-кореспондент Національної академії правових наук України, доктор юридичних наук, професор (голова редколегії);

Моргунов О.А., перший проректор Харківського національного університету внутрішніх справ, полковник поліції, заслужений тренер України, доктор юридичних наук, професор (заступник голови);

Музичук О.М., проректор Харківського національного університету внутрішніх справ, полковник поліції, заслужений юрист України, доктор юридичних наук, професор (заступник голови);

Яковлєв Р. П., директор КЛК ХНУВС;

Шмельов Ю. М., заступник директора коледжу з навчально-методичної та виховної роботи КЛК ХНУВС, кандидат технічних наук.

А20 **Авіація**, промисловість, суспільство : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Кременчук, 18 трав. 2023 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременчуц. льотний коледж., Наук.парк «Наука та безпека». – Харків : ХНУВС, 2023. – 927 с.

ISBN 978-966-610-270-9

У збірнику розглянуто результати наукових досліджень учених, здобувачів вищої освіти, практиків з питань сучасних тенденцій і перспектив розвитку авіації, промисловості, суспільства в умовах сьогодення.

УДК 62(33:34:37:61:65:80)

Доповіді друкуються в авторській редакції

Редакція не завжди поділяє думку та погляди авторів. Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, назв, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

UDK 336.71'717'242

*Alekseyenko L., Dr. Sc. (Econ.), Professor, Head of the Department**Ivano-Frankivsk Education and Research Institute of Management of the Western Ukrainian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine**Oksana Tulai, Dr. Sc. (Econ.), Professor, Head of the Department**West Ukrainian National University, Ternopil, Ukraine*

PECULIARITIES OF INFORMATION SUPPORT FOR THE STABILITY OF THE BANKING SYSTEM IN CONTEXT OF GLOBAL FINANCIAL CHALLENGES

Gita Bhatt (2023) in the work "New Worries for Central Bankers" admits that rapidly changing economic conditions leave less room for policy maneuvers, which greatly complicates the main tasks of monetary policy [1, p. 2]. The rate of economic growth depends on the implementation of the reconstruction project of Ukraine together with European integration reforms. In connection with the influence of constant political, economic and military changes and the rapid development of digital technologies, the management of information support for the activities of banking institutions deserves special attention. The arrival of a significant amount of financing for reconstruction may also lead to greater opportunities for easing currency restrictions in the national economy.

In 2023, income from international partners may exceed 42 billion US dollars. Income from partners will contribute to the growth of international reserves to about 35 billion US dollars, which will strengthen the National Bank's ability to maintain exchange rate stability and gradually ease currency restrictions [2].

Inflation will slow down to 14.8% in 2023, and return to a single-digit level in the following years. The reduction of inflation in the current year will be facilitated by the combined effect of lower prices of energy carriers on world markets, restrained domestic demand, as well as the influence of the monetary policy of the National Bank.

The war generates the following risks: emergence of additional budgetary needs; presence of significant quasi-fiscal deficits in the energy sector; aggravation of problems related to restrictions on the import of Ukrainian food; destruction of the energy infrastructure by the aggressor; slow decline in world inflation.

In order to determine the real state of the banking sector, the National Bank has started an assessment of the stability of banks and the banking system, which has a number of peculiarities in wartime conditions. The sustainability assessment will be carried out in three stages as of April 1, 2023. The first stage will include an assessment of the quality of assets and the admissibility of collateral under credit operations, as well as a review of the valuation of the property received by the bank as collateral and the calculation of capital adequacy standards. The second stage involves the extrapolation of the results of the assessment of the quality of assets and the acceptability of collateral to the bank's credit operations, which were not included in the sample at the first stage. The third stage will include an assessment of the bank's performance indicators under the base scenario and determination of the necessary levels of capital adequacy standards. The terms of reference and the model

for assessing the forecast indicators of the bank's activity will be published separately on the pages of the official Internet representation of the National Bank.

In 2023, 20 banks ("PrivatBank", "Oschadbank", "Raiffeisen Bank", "SENS BANK") will be evaluated, which 1) are leaders in terms of the total number of risk-weighted assets, deposits and loans of individuals; 2) the total amount of net assets of these banks is more than 90% of the assets of the banking system.

First, in 2023, the Board of the National Bank will keep the discount rate at the level of 25%. The introduction of additional tools to protect citizens' savings from inflationary depreciation, as well as measures to intensify competition between banks for time deposits contributed to strengthening exchange rate stability. In general, exchange rate stability is ensured by strict currency restrictions. However, in the future, currency liberalization is becoming more and more urgent.

Secondly, banks have improved their expectations regarding lending prospects. Banks' assessments of credit standards, demand, approval of loan applications and other lending indicators are improving. The demand for corporate loans in the 1st quarter of 2023 was strengthened by the need for working capital, but the change in interest rates restrained it. In 2023, banks expect an increase in demand for all types of business loans. This mostly concerns loans to small and medium-sized businesses, short-term and hryvnia loans.

Retail loans, in particular mortgages, deserve special attention. Household demand for mortgages continues to grow for the second quarter in a row thanks to improved consumer sentiment and rising savings. However, the revival of demand is slowing down the restrained expectations regarding the development of the real estate market.

In 2023, banks: 1) strengthened corporate lending standards. Most of them are for long-term and currency loans. This applies to large enterprises and long-term loans. But banks plan to slightly relax credit standards for small and medium-sized enterprises. 2) softened the standards of loans to the public. To a greater extent – for consumer loans. This was facilitated by improved expectations of economic activity, better exchange rate expectations and an increase in the solvency of the population. Mortgage standards have eased due to lower inflation expectations and increased bank competition.

Thirdly, there was a trend of growth of clients' funds on deposits and growth of investments from households. This was facilitated by: a higher level of interest rates on deposits; regulatory requirements; business intentions to change the funding structure and offerings of the corporations themselves. The average cost of funding increased in the 1st quarter of 2023. Financial institutions noted that the increase in the cost of borrowing from the public occurred in 93% of banks. We note that the price of wholesale funding, which includes the issue of bonds, attracting loans from international financial organizations or parent banks, long-term refinancing, etc., will also increase somewhat.

Summarizing, we note that in the conditions of martial law in the banking system, firstly, increasing the attractiveness of hryvnia assets will make it possible to ensure the stability of the foreign exchange market and create the necessary prerequisites for maintaining a stable trend of reducing inflation and easing currency

restrictions. Secondly, there is an increase in all types of risks, except for liquidity. Taking into account the risks, high uncertainty and expected significant expenditures of the state budget, maintaining exchange rate stability taking into account the peculiarities of currency liberalization will require the continuation of monetary policy aimed at ensuring the high attractiveness of savings in the hryvnia. Thirdly, special attention should be paid to the adjustment of logistics in the conditions of war [3], because due to the influence of the war, price pressure remains high and production costs are significant, which complicates production activities.

References

1. Gita Bhatt. New Worries for Central Bankers. *Finance and Development*. 2023. March. P. 2.
2. Коментарі Національного банку. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/>.
3. Діалог із бізнесом триває: відбулася зустріч із керівниками підприємств України, які беруть участь в опитуваннях НБУ. 13 квіт. 2023. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/dialog-z-biznesom-trivaye-vidbulasya-zustrich-iz-kerivnikami-pidpriyemstv-ukrayini-yaki-berut-uchast-v-opituvannyah-nbu>.

УДК 336:331.5

Барабаш Л.В., к.е.н., доцент, доцент кафедри
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4836-8950>

Уманський національний університет садівництва, м. Умань, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ В КОНТЕКСТІ ПСИХОЛОГІЇ ФІНАНСІВ

Ринок праці є однією з підвалин функціонування фінансової системи держави. Попит і пропозиція на робочу силу, рівень безробіття здійснюють безпосередній вплив на рівень добробуту населення, його доходи та витрати, заощадження й інвестиції. Саме тому за успішного функціонування ринку праці відбувається зростання рівня заробітних плат і, відповідно, доходів працівників і домогосподарств, а за протилежної ситуації виникають проблеми у фінансовій сфері на різних рівнях державної системи.

Організацію й особливості функціонування ринку праці в контексті психології фінансів пояснюють різні психологічні теорії його виникнення. Це, зокрема, теорія людського капіталу, відповідно до якої люди набувають навичок і знань через освіту та навчання, що потім стають цінними активами, якими можна торгувати на ринку праці. Відповідно до цієї теорії, роботодавці готові платити вищу зарплату працівникам, які мають більш цінні навички, досвід і освіту [1].

Наступною є організація ринку праці, утворена відповідно до теорії очікувань. Ця модель передбачає, що люди приймають рішення на основі своїх очікувань щодо результатів своїх дій. У контексті ринку праці це означає, що працівники, швидше за все, будуть мотивованими та продуктивними, якщо